

Ծանոթագրություններ հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության նշանակալից մասերի վերաբերյալ համառոտագրից և այլ բացատրական տեղեկատվությունից

ՎԵՆԴԱ ՍՊԸ

2024թ. դեկտեմբերի 31-ին

ավարտվող տարվա համար

1. Տեղեկատվություն ընկերության մասին

«ՎԵՆԴԱ» ՍՊԸ (այսուհետ՝ Ընկերություն) շահույթ հետապնդող առևտրային կազմակերպություն է, ստեղծվել է 28.12.1999թ

Ընկերության իրավաբանական հասցե՝ ՀՀ, ք. Երևան, Բաբայան 36/95

Ընկերության գործունեության հասցեն է՝ ՀՀ, ք. Երևան, ԲԱՖՖԻ 11/34

Ընկերության գործունեության հիմնական ուղղություններն են՝

1. Սուրճի, թեյի, հրուշակեղենի ներմուծում և մանրամեծածախ վաճառք:
2. Սուրճի բովում, սուրճի և թեյի փաթեթավորում:

Ընկերության աշխատողների քանակը 2024թ. Դեկտեմբերի վերջին կազմում է 168 մարդ

2. Պատրաստման հիմունքները

2.1 Համապատասխանություն

Սույն ֆինանսական հաշվետվությունները պատրաստվել են ՀՀ օրենսդրությանը համապատասխան վարվող հաշվապահական գրանցումների հիման վրա՝ Ֆինանսական Հաշվետվությունների Միջազգային Ստանդարտների (այսուհետ՝ ՖՀՄՍ) համաձայն ներկայացնելու նպատակով:

ՖՀՄՍ -ները Ֆինանսական Հաշվետվությունների Միջազգային Ստանդարտների Խորհրդի կողմից ընդունված Ստանդարտները և մեկնաբանություններն են, որոնք ներառում են.

- Ֆինանսական Հաշվետվությունների Միջազգային Ստանդարտները (IFRS)
- Հաշվապահական հաշվառման Միջազգային Ստանդարտները (IAS)
- Մեկնաբանությունները՝ թողարկված Ֆինանսական Հաշվետվությունների Միջազգային Ստանդարտների Մեկնաբանությունների Կոմիտեի կողմից:

2.2 Անընդհատության սկզբունք

Ֆինանսական հաշվետվությունները պատրաստվել են անընդհատության սկզբունքի հիման վրա:

2.3 Չափման հիմունքները

Ֆինանսական հաշվետվությունները պատրաստվել են սկզբնական արժեքի հիմունքով:

2.4. Տունկցիոնալ և ներկայացման արժույթը

Հայաստանի Հանրապետության ազգային արժույթը ՀՀ դրամն (դրամ) է, որը հանդիսանում է Շնչկերության ֆունկցիոնալ արժույթը: Դրամով ներկայացված ֆինանսական տեղեկատվությունը կլորացված է հազարների ճշտությամբ:

2.5. Դատողությունների, գնահատումների և ենթադրությունների կիրառում

Ֆինանսական հաշվետվությունները ՖՀՄՍ համապատասխան կազմման համար Ղեկավարությունը կատարել է ակտիվների և պարտավորությունների ներկայացմանը, ինչպես նաև պայմանական պարտավորությունների և ակտիվների բացահայտմանը վերաբերող մի շարք դատողություններ, գնահատումներ և ենթադրություններ: Փաստացի արդյունքները կարող են տարբերվել այդ գնահատումներից:

3. Նշանակալի հարցերի նկատմամբ կիրառված հաշվապահական հաշվառման քաղաքականությունը

Ֆինանսական հաշվետվությունները պատրաստելիս նշանակալի հարցերի նկատմամբ կիրառվել է ստորև ներկայացված հաշվապահական հաշվառման քաղաքականությունը: Հաշվապահական հաշվառման քաղաքականությունը կիրառվել է հետևողականորեն:

Ներկայացման հիմունքները

Ֆինանսական հաշվետվությունները կազմված են համաձայն ֆինանսական հաշվետվությունների միջազգային ստանդարտների (այսուհետ ՖՀՄՍ) և կիրառվում է սկզբնական արժեքի հիմունքը:

Ստորև ներկայացված են հաշվապահական հաշվառման հիմնական քաղաքականությունները.

3.1 Ֆինանսական հաշվետվությունների ներկայացումը

Ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվություններում ընթացիկ և ոչ ընթացիկ ակտիվներն ու պարտավորությունները ներկայացվում են առանձին:

Ակտիվը համարվում է ընթացիկ, երբ

- ա) ակնկալվում է այն իրացնել, վաճառել կամ սպառել սովորական գործառնական փուլի ընթացքում,
- բ) պահվում է հիմնականում առևտրական նպատակներով,
- գ) ակնկալվում է այն իրացնել հաշվետու ժամանակաշրջանից հետո տասներկու ամսվա ընթացքում
- դ) այն դրամական միջոց է կամ դրամական միջոցների համարժեք, բացառությամբ երբ դրա փոխանակումը կամ օգտագործումը՝ պարտավորություն մարելու նպատակով, սահմանափակված է հաշվետու ժամանակաշրջանից հետո նվազագույնը տասներկու ամիսների ընթացքում:

Բոլոր այլ ակտիվները համարվում են ոչ ընթացիկ:

Պարտավորությունը համարվում է ընթացիկ, երբ

- ա) ակնկալվում է այն մարել սովորական գործառնական փուլի ընթացքում,
- բ) պահվում է հիմնականում առևտրական նպատակներով,
- գ) ենթակա է մարման հաշվետու ժամանակաշրջանից հետո տասներկու ամսվա ընթացքում
- դ) կազմակերպությունը չունի անվերապահ իրավունք՝ հետաձգելու մարումը հաշվետու ժամանակաշրջանից հետո նվազագույնը տասներկու ամիս:

Բոլոր այլ պարտավորությունները համարվում են ոչ ընթացիկ:

Համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվություններում ծախսերը ներկայացվում են ըստ գործառնության դասակարգմամբ:

Տարեկան ֆինանսական հաշվետվություններում ներկայացվում է միայն մեկ տարվա համադրելի տեղեկատվություն:

Դրամական միջոցների հոսքերի մասին հաշվետվությունը կազմվում և ներկայացվում է ուղղակի մեթոդով:

Դրամական միջոցների հոսքերի մասին հաշվետվություններում տոկոսների գծով ներհոսքերն ու արտահոսքերը դասակարգվում են համապատասխանաբար որպես ներդրումային գործունեությունից ներհոսքեր և ֆինանսավորման գործունեությունից արտահոսքեր:

Դրամական միջոցների հոսքերի մասին հաշվետվություններում շահաբաժինների գծով ներհոսքերն ու արտահոսքերը դասակարգվում են համապատասխանաբար որպես ներդրումային գործունեությունից ներհոսքեր և ֆինանսավորման գործունեությունից արտահոսքեր:

Ֆինանսական հաշվետվություններում էական տեղեկատվությունը ներկայացվում է առանձին:

3.2 Պաշարներ

Իրացման գուտ արժեքը դա սովորական գործունեության ընթացքում հնարավոր վաճառքի գինն է՝ հանած համալրման և վաճառքը կազմակերպելու համար անհրաժեշտ ծախսումները:

Կազմակերպությունում արտադրանքը թողարկվում է շարունակական հիմունքով մեծ քանակությամբ, ուստի փոխառության ծախսումները չեն կապիտալացվում:

Պաշարների կյուրեր բաժնում ներառվում են նաև այն ակտիվները, որոնց ծառայության ժամկետը չի գերազանցում մեկ տարին՝ անկախ դրանց արժեքից: Դրանք են պահեստամասերը, սպասարկող սարքավորումները, գործիքները և հարմարանքները, արտադրական և տնտեսական գույքը, ժամանակավոր կառույցները, հատուկ հագուստը և կոշիկները, անկողնային պարագաները, ճաշարանային սպասքը և այլն: Այս ակտիվները ապաճանաչվում են դրանց շահագործումը սկսելու պահին:

3.3. Հիմնական միջոցներ

Հիմնական միջոցների բոլոր դասերը հաշվառվում են սկզբնական արժեքով՝ հանած կուտակված մաշվածությունը և արժեզրկումից կուտակված կորուստները:

Սկզբնական արժեքը ներառում է հիմնական միջոցի միավորի ձեռքբերմանը կամ կառուցմանը վերաբերող բոլոր այն ծախսումները, որոնք անհրաժեշտ են այն աշխատանքային վիճակի բերելու համար: Սկզբնական արժեքը իր մեջ կարող է ներառել նաև փոխառության ծախսումները (տես փոխառության ծախսումներ բաժինը), ինչպես նաև ապատեղակայման, քանդման, և տեղանքի վերականգնման գնահատված ծախսումների գումարը (տես պահուստներ բաժինը), ինչպես նաև ներկրման տուրքերը և չփոխհատուցվող հարկերը:

Հիմնական միջոցների հետագա ծախսումները՝ ներառյալ նշանակալի մասերի փոխարինման արժեքը ավելացվում են ճանաչված հիմնական միջոցի արժեքին, եթե հավանական է դրա գծով ապագա տնտեսական օգուտների ներհոսք և արժեքը հնարավոր է արժանահավատորեն չափել: Փոխարինված մասերի հաշվեկշռային արժեքը ապաճանաչվում է: Ամենօրյա սպասարկման ծախսումները՝ ներառյալ մանր դետալների ծախսումները ճանաչվում են ընթացիկ ժամանակաշրջանի ծախս:

Հողամասը և շենքերը առանձին ակտիվներ են դիտարկվում և հաշվառվում են առանձին-առանձին, նույնիսկ երբ դրանք ձեռք են բերվում միասին:

Հիմնական միջոցների մնացորդային արժեքը որոշվում է որպես այն գումարը, որով հնարավոր կլիներ վաճառել ակտիվը տվյալ պահին, եթե լիներ այն տարիքի և վիճակի, որն ակնկալվում էր, որ կլիներ դրա օգտակար ծառայության վերջում:

Այն դեպքերում, երբ ակտիվը օգտակար ծառայության վերջում որպես թափոն չունի զգալի արժեք, և գնահատված օգտակար ծառայության ժամկետը գերազանցում է մնացած տնտեսական ծառայության ժամկետի 80%-ը, ապա մնացորդային արժեքը գնահատվում է 0:

Մաշվածության մեթոդը արտացոլում է այն մոդելը, որով կազմակերպությունը ակնկալում է սպառել ակտիվի տնտեսական օգուտները: Եթե գնահատման պահին տնտեսական օգուտների անհավասարաչափ սպառումը բացահայտ չէ, ապա մաշվածության հաշվարկման համար օգտագործվում է ուղիղ գծային մեթոդը: Առանձին բաղադրիչների համար կարող է հաշվարկվել առանձին մաշվածություն:

Յուրաքանչյուր ֆինանսական տարվա վերջում կազմակերպության տնօրենի հրամանով ստեղծված հանձնաժողովների կողմից վերանայվում են հիմնական միջոցների մնացած օգտակար ծառայության ժամկետները, մնացորդային արժեքները և մաշվածության հաշվառման մեթոդները:

Հիմնական միջոցների օգտակար ծառայությունները որոշելու համար կազմակերպությունն առաջնորդվում է ըստ դասերի հետևյալ ուղեցույցերով.

- Շենքեր շինություններ
- Մեքենա-սարքավորումներ

20 տարի,
8 տարի,

- Բեռնատար ավտոմեքենաներ 8 տարի,
- Մարդատար ավտոմեքենաներ 8 տարի,
- Տնտեսական և գրասենյակային գույք 8 տարի,
- Համակարգչային տեխնիկա 1 տարի

3.4. Ներդրումային գույք

Ներդրումային գույք է համարվում այն գույքը (հող կամ շինություն), որը պահվում է վարձակալությունից և/կամ դրա արժեքի աճից եկամուտ վաստակելու նպատակով: Ներդրումային գույքը սկզբունքորեն չափվում և հաշվառվում է սկզբնական արժեքից հանած կուտակված մաշվածություն և արժեզրկումից կուտակված կորուստներ:

3.5. Ոչ նյութական ակտիվներ

Առանձին ձեռքբերված ոչ նյութական ակտիվներն ունեն որոշակի օգտակար ծառայության ժամկետ և հաշվառվում են սկզբնական արժեքով՝ հանած կուտակված ամորտիզացիան և կուտակված արժեզրկումից կորուստները:

Ձեռնարկատիրական գործունեության միավորմամբ ձեռքբերված ոչ նյութական ակտիվները հաշվառվում են ձեռնարկատիրական գործունեության ձեռքբերման օրվա իրական արժեքով՝ հանած կուտակված ամորտիզացիան և կուտակված արժեզրկումից կորուստները:

Ներստեղծված ոչ նյութական ակտիվների գծով կատարված հետազոտության ծախսումները՝ նրանք, որոնք կատարվում են նոր գիտական կամ տեխնիկական գիտելիքներ և իմացություն ձեռքբերելու ակնկալիքով, ճանաչվում են որպես ընթացիկ ժամանակաշրջանի ծախս:

Ներստեղծված ոչ նյութական ակտիվների գծով կատարված մշակման ծախսումները՝ նրանք, որոնք կատարվում են նոր կամ էականորեն բարելավված նյութերի, սարքավորումների, արտադրատեսակների, գործընթացների, համակարգերի կամ ծառայությունների ստեղծումը պլանավորելու և նախագծելու համար, ճանաչվում են որպես ոչ նյութական ակտիվ միայն այն դեպքում երբ.

- ծախսումները հնարավոր է արժանահավատորեն չափել,
- առկա է ակտիվը ավարտուն վիճակի հասցնելու, օգտագործելու կամ վաճառելու տեխնիկական իրագործելիությունը, ղեկավարության մտադրությունն ու կարողությունը,
- ապահովված է մշակումն ավարտելու համար անհրաժեշտ ռեսուրսների առկայությունը,
- հնարավոր է ցուցադրել այն, թե ինչպես է ոչ նյութական ակտիվը ստեղծելու ապագա տնտեսական օգուտներ:

Մնացած մշակման ծախսումները ճանաչվում են որպես ժամանակաշրջանի ծախս:

Ամորտիզացիան հաշվառվում է գնահատված օգտակար ծառայության ընթացքում ուղիղ գծային մեթոդով, եթե տնտեսական օգուտների անհավասարաչափ սպառումը բացահայտ չէ: Ոչ նյութական ակտիվների օգտակար ծառայության ժամկետները որոշվում են ղեկավարության կողմից կատարված կանխատեսումների և ֆինանսական պլանավորման հիման վրա: Օգտակար ծառայությունն ու ամորտիզացիոն մեթոդը վերանայվում են յուրաքանչյուր տարվա վերջում:

3.6. Ոչ ընթացիկ նյութական ակտիվների և ոչ նյութական ակտիվների արժեզրկում

Յուրաքանչյուր հաշվետու ամսաթվի դրությամբ ոչ ընթացիկ նյութական և ոչ նյութական ակտիվների գծով կատարվում է վերլուծություն արժեզրկման հայտանիշ բացահայտելու նպատակով: Արժեզրկման հայտանիշի առկայության դեպքում գնահատվում է այդ ակտիվի փոխհատուցվող գումարը, որը որոշվում է որպես իրական արժեքից (հանած վաճառքի անհրաժեշտ ծախսերը) և օգտագործման արժեքից առավելագույնը:

Օգտագործման արժեքը գնահատելիս դրամական միջոցների ապագա հոսքերը հաշվարկվում են ներկա արժեքով՝ օգտագործելով մինչև հարկումը զեղչման այն դրույքը, որն արտացոլում է դրամի ժամանակային արժեքի շուկայի ներկա գնահատականը և ակտիվին բնորոշ ռիսկերը, որը սովորաբար կազմակերպության լրացուցիչ փոխառության տոկոսադրույքն է:

Երբ առանձին ակտիվի փոխհատուցվող գումարը հնարավոր չէ որոշել, ապա փոխհատուցվող գումարը որոշվում է այն դրամաստեղծ միավորի համար, որին պատկանում է տվյալ ակտիվը: Կորպորատիվ ակտիվները բաշխվում են առանձին դրամաստեղծ միավորներին խելամիտ և հետևողական բաշխման հիմունքով, որը սովորաբար հաշվեկշռային արժեքների համամասնությունն է:

Անորոշ ժամկետով ոչ նյութական ակտիվների, անավարտ ոչ նյութական ակտիվների և գուդվիլի արժեզրկումը ստուգվում է յուրաքանչյուր հաշվետու ամսաթվին:

Արժեզրկումից կորուստը ճանաչվում է, երբ ակտիվի կամ դրամաստեղծ միավորի հաշվեկշռային արժեքը գերազանցում է դրա փոխհատուցվող գումարը: Արժեզրկումից կորուստը ճանաչվում է շահույթում կամ վնասում և հակադարձվում է միայն այն դեպքում, եթե փոխվել են փոխհատուցվող գումարը որոշելու համար օգտագործվող գնահատումները:

Արժեզրկումից կորուստը հակադարձվում է միայն այն չափով, որ ակտիվի հաշվեկշռային արժեքը չգերազանցի այն հաշվեկշռային արժեքը, որը որոշված կլինեի առանց համապատասխան մաշվածության և ամորտիզացիայի, եթե արժեզրկումից կորուստ ճանաչված չլինեի:

3.7. Արտաժույթ

Կազմակերպության գործունեության ֆունկցիոնալ արժույթ է համարվում ՀՀ դրամը, քանի որ գործունեությունը հիմնականում ծավալվում է ՀՀ տարածքում: ՀՀ դրամն է հանդիսանում նաև կազմակերպության ներկայացման արժույթը:

Արտաժույթով գործառնությունները սկզբնական ճանաչման պահին չափվում են ճանաչման պահի սփոթ փոխանակման փոխարժեքով: Հետագա հաշվետու ժամանակաշրջանների վերջի դրությամբ դրամային հոդվածների մնացորդները վերահաշվարկվում են հաշվետու ամսաթվի սփոթ փոխանակման փոխարժեքով: Առաջացած փոխարժեքային տարբերությունները ճանաչվում են որպես շահույթ կամ վնաս ֆինանսական արդյունքներում:

Արտաժույթով գործարքների և՛ սկզբնական ճանաչման համար և՛ հետագա վերաչափման համար կիրառվող սփոթ փոխարժեք է համարվում ՀՀ ԿԲ-ի կողմից սահմանված տվյալ օրվա հաշվարկային փոխարժեքը:

3.8. Փոխառության ծախսումներ

Փոխառության ծախսումները, որոնք անմիջականորեն վերագրելի են որակավորվող ակտիվի ձեռքբերմանը, կառուցմանը կամ արտադրությանը, կազմում են այդ ակտիվի արժեքի մաս: Այլ փոխառության ծախսումները ճանաչվում են որպես ծախս:

Այն ակտիվն է համարվում որակավորվող, որին անհրաժեշտ է զգալի ժամանակահատված (սովորաբար 6 ամսից ոչ պակաս) որպեսզի այն պատրաստ լինի ըստ նշանակության օգտագործման կամ վաճառքի համար:

Փոխառության ծախսումները կարող են չկապիտալացվել, երբ շարունակական հիմունքով արտադրվող պաշարների անկախ արտադրական պրոցեսի տևողությունից և կենսաբանական ակտիվի հետ են կապված:

Կապիտալացվող փոխառության ծախսումները նվազեցվում են բացառապես որակավորվող ակտիվ ձեռքբերելու նպատակով ստացված փոխառու միջոցների ժամանակավոր ներդրումներից ստացված եկամուտների չափով:

3.9. Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ

Դրամական միջոցների և դրանց համարժեքների բաղկացուցիչներ են համարվում դրամական միջոցները դրամարկղում, դրամական միջոցները ճանապարհին, ցպահանջ հաշիվների մնացորդները, մինչև 3 ամիս մարման ժամկետով հեշտ իրացվելի և ցածր ռիսկային ֆինանսական ներդրումների մնացորդները, ինչպես նաև բանկային օվերդրաֆտները: Վերջիններիս մնացորդները արտացոլվում են ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվության ընթացիկ պարտավորություններ բաժնում:

3.10 Վարձակալություն

ա) Ընկերությունը հանդիսանում է վարձակալ՝ Ընկերությունը ճանաչում է օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվ և վարձակալական գծով պարտավորություն վարձակալության մեկնարկի ամսաթվի դրությամբ: Օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվը սկզբնապես ճանաչվում է սկզբնական արժեքով: «Հետագայում ակտիվի մաշվածքը հաշվարկվում է գծային մեթոդով մինչև ժամկետի ավարտը, եթե ժամկետի ավարտին չի փոխանցվում սեփականության իրավունքները»: Բացի այդ օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվը պարբերաբար նվազեցվում է արժեզրկումի կորուստների չափով: Վարձակալության գծով պարտավորությունը սկզբնապես չափվում է այն վարձավճարների ներկա արժեքով, որոնք չեն վճարվել մեկնարկի ամսաթվին զեղչված վարձակալությամբ ենթադրվող տոկոսադրույքով կամ լրացուցիչ փոխառության տոկոսադրույքով: Վարձակալության գծով պարտավորությունը չափվում է ամորտիզացված արժեքով կիրառելով արդյունքային տոկոսադրույքի մեթոդը: Ընկերությունը որոշել է չճանաչել օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվներ և վարձակալության գծով պարտավորությունները փոքրարժեք ակտիվների և կարճաժամկետ վարձակալությունների համար:

Ընկերությունը հանդիսանում է վարձատու՝

Ընկերությունը վարձակալությունից եկամուտ ճանաչում է գծային հիմունքով համապատասխան վարձակալության ժամկետում:

3.11. Հասույթ

Հասույթը չափվում է ստացված կամ ստացվելիք հատուցման իրական արժեքով: Համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում հասույթը ներկայացվում է զեղչերի, հետ վերադարձի և քանակային զիջումների ազդեցության ճշգրտված գումարով:

Վաճառքից հասույթը ճանաչվում է այն պահին, երբ փոխանցվում են սեփականության հետ կապված նշանակալի ռիսկերն ու հատույցները, ակրնկալվում է տնտեսական օգուտների ներհոսք, ծախսումները հնարավոր է արժանահավատորեն չափել, չի պահպանվում վերահսկողություն ապրանքների նկատմամբ և հասույթի գումարը հնարավոր է արժանահավատորեն չափել:

Ռիսկերն ու հատույցները համարվում են փոխանցված այն պահին, երբ ապրանքները ստացվում են հաճախորդի կողմից: Այնուամենայնիվ արտահանումների դեպքում ռիսկերն ու հատույցները փոխանցվում են այն պահին, երբ ապրանքները փոխանցվում են տրանսպորտային կազմակերպությանը, քանի որ սովորաբար այդ ապրանքները ենթակա չեն հետ վերադարձման: Առանձին գործարքներում կարող են սահմանվել հատուկ արտոնյալ պայմաններ, որոնց պատճառով ռիսկերի և հատույցների փոխանցման պահը հետաձգվի:

Այն դեպքերում, երբ հատուցման անվանական արժեքը գերազանցում է սովորաբար առաջարկվող վաճառքի գինը, ապա պայմանական տոկոսադրույք է համարվում այն դրույքը, որը գեղչում է սպասվող վճարումների գումարը՝ հասցնելով վաճառքի ընթացիկ գին:

Այն դեպքերում, երբ հատուցման անվանական արժեքը չի գերազանցում սովորաբար առաջարկվող վաճառքի գինը, ապա պայմանական տոկոսադրույք է համարվում նմանատիպ պայմաններով ֆինանսական գործիքի գերակշռող եկամտաբերության դրույքը:

Մինչև 12 ամիս վճարման ժամկետով իրացումների դեպքում տոկոսների հաշվարկ չի կատարվում և հասույթը ճանաչվում է հատուցման անվանական արժեքով:

Ծառայությունների մատուցումից հասույթը ճանաչվում է հաշվետու ամսաթվի դրությամբ ավարտվածության աստիճանի հիմունքով: Այն դեպքերում, երբ ավարտվածության աստիճանը հնարավոր չէ չափել, հասույթը ճանաչվում է միայն կատարված այն ծախսումների չափով, որոնք կփոխհատուցվեն:

Այն դեպքերում, երբ դա հնարավոր է ավարտվածության աստիճանը որոշվում է կատարված ծախսումների և գործարքի գնահատված ընդհանուր ծախսումների հարաբերակցությամբ: Մնացած դեպքերում ավարտվածության աստիճանը որոշվում է տվյալ ամսաթվի դրությամբ կատարված աշխատանքների ուսումնասիրությամբ:

3.12. Պետական շնորհներ

Պետական շնորհները ճանաչվում են որպես հետաձգված եկամուտ՝ ներկայացվելով ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվության պարտավորություններ բաժնում, այն պահին, երբ կա բավարար հավաստիացում, որ կազմակերպությունը ստանալու է շնորհը և բավարարելու է դրան կից պայմանները:

Այն շնորհները, որոնց հիմնական պայմանն է գնել, կառուցել կամ այլ կերպ ձեռքբերել երկարաժամկետ ակտիվ (ակտիվներին վերաբերող շնորհներ), սկզբնապես ճանաչվում են որպես հետաձգված եկամուտ, իսկ հետագայում ճանաչվում են շահույթ/վնասում ակտիվի օգտակար ծառայության ընթացքում:

Այլ պետական շնորհները (եկամուտներին վերաբերող շնորհներ) սկզբնապես ճանաչվում են որպես հետաձգված եկամուտ, իսկ հետագայում ճանաչվում են շահույթ/վնասում սխտեմատիկ հիմունքով՝ համապատասխան այն ծախսումների ծախս ճանաչմանը, որոնց փոխհատուցման համար նախատեսված են:

Պետական շնորհները, որոնք տրամադրվում են ի հատուցում արդեն կրած ծախսերի կամ վնասների, կամ որի նպատակն է տրամադրել անհետաձգելի ֆինանսական օգնություն, պետք է ճանաչվեն շահույթ/վնասում այն պահին, երբ դառնում են ստացման ենթակա:

3.13. Պահուստներ, պայմանական պարտավորություններ և պայմանական ակտիվներ

Ճանաչում

Պահուստը ճանաչվում է, երբ՝

ա) ընկերությունն ունի ներկա պարտականություն (իրավական կամ կառուցողական)՝ որպես անցյալ դեպքերի արդյունք.

բ) հավանական է, որ այդ պարտականությունը մարելու համար կպահանջվի տնտեսական օգուտներ.

գ) պարտականության գումարը հնարավոր է արժանահավատորեն գնահատել:

Պայմանական պարտավորությունը և պայմանական ակտիվը չեն ճանաչվում:

Չափում

Որպես պահուստ ճանաչված գումարը իրենից ներկայացնում է հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջի դրությամբ ներկա պարտականությունը մարելու համար պահանջվող ծախսումների լավագույն գնահատականը:

Եթե ժամանակի մեջ դրամի արժեքի ազդեցությունը էական է, ապա պահուստի գումարը իրենից ներկայացնում է այն ծախսումների ներկա արժեքը, որոնք ըստ ակնկալության, կպահանջվեն այդ պարտականությունը մարելու համար:

Զեղչման դրույքը (կամ դրույքները) պետք է լինի այն դրույքը (կամ դրույքները)՝ առանց հաշվի առնելու հարկման ազդեցությունը, որն արտացոլում է ժամանակի մեջ դրամի արժեքի և այդ պարտավորությանը հատուկ ռիսկերի ընթացիկ շուկայական գնահատումները: Զեղչման դրույքը չպետք է արտացոլի այն ռիսկերը, որոնց գծով դրամական միջոցների ապագա հոսքերի գնահատումներն արդեն ճշգրտվել են:

Պահուստը պետք է օգտագործվի միայն այն ծախսումների դիմաց, որոնց գծով այդ պահուստը սկզբնապես ճանաչվել էր:

3.14. Էական սխալներ

Էական սխալներ՝ ընթացիկ ժամանակաշրջանում բացահայտված սխալներ են, որոնք այնպիսի նշանակություն ունեն, որ նախորդ մեկ կամ ավելի ժամանակաշրջանների ֆինանսական հաշվետվությունները չեն կարող այլևս արժանահավատ համարվել, իրենց ներկայացման թվի դրությամբ:

Ընկերությունը ուղղում է նախորդող ժամանակաշրջանի էական սխալները հետընթաց վերահաշվարկելով նախորդող ժամանակաշրջանի համեմատելի գումարները, որոնցում տեղի է ունեցել սխալը:

3.15. Ֆինանսական գործիքներ

Ֆինանսական ակտիվներ

Սկզբնական ճանաչում և չափում

Ֆինանսական ակտիվը ճանաչում է , երբ նա դառնում է գործիքի պայմանագրային կողմ:

«Իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող» ֆինանսական ակտիվները սկզբնապես գրանցվում են իրական արժեքով: Այլ բոլոր ֆինանսական ակտիվները սկզբնապես գրանցվում են իրական արժեքով՝ հաշվի առած գործարքի հետ կապված ծախսումները:

Պասակարգում և հետագա չափում. Չափման կատեգորիաներ

Ընկերությունը դասակարգում է ֆինանսական ակտիվները՝ օգտագործելով հետևյալ չափման կատեգորիաները.

ա) ամորտիզացված արժեքով չափվող

բ) իրական արժեքով չափվող՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով,

գ) իրական արժեքով չափվող՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով:

Ֆինանսական ակտիվը չափվում է ամորտիզացված արժեքով, եթե բավարարվում են հետևյալ երկու պայմանները

ա) ֆինանսական ակտիվը պահում է բիզնես մոդելի շրջանակում, որի նպատակն է պայմանագրային դրամական հոսքերի հավաքման համար ֆինանսական ակտիվների պահելը, և

բ) ֆինանսական ակտիվի պայմանագրային պայմանները որոշակի ամսաթվերին առաջացնում են հոսքեր, որոնք բացառապես մայր գումարի և չմարված մայր գումարի վրա հաշվարկված տոկոսների վճարումներն են:

Ֆինանսական ակտիվը չափվում է իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով, եթե բավարարվում են հետևյալ երկու պայմանները՝

ա) ֆինանսական ակտիվը պահվում է բիզնես մոդելի շրջանակում, որի նպատակը իրագործվում է թե՛ պայմանագրային դրամական հոսքի հավաքման միջոցով, թե՛ ֆինանսական ակտիվները վաճառելով,

բ) ֆինանսական ակտիվի պայմանագրային պայմանները որոշակի ամսաթվերին առաջացնում են դրամական հոսքեր, որոնք բացառապես մայր գումարի և չմարված մայր գումարի վրա հաշվարկված տոկոսների վճարումներն են:

Ֆինանսական ակտիվը չափվում է իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով, բացառությամբ երբ այն չափվում է ամորտիզացված արժեքով կամ իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով:

Ամորտիզացված արժեքի չափման համար կիրառվում է արդյունքային տոկոսադրույքի մեթոդը: Տոկասային եկամուտը ճանաչվում է շահույթում կամ վնասում:

Պարտքային ֆինանսական ակտիվների դասակարգումն ու հետագա չափումն կախված է (i) ակտիվների պորտֆելի կառավարման համար Ընկերության բիզնես մոդելից, և (ii) ակտիվի դրամական հոսքերի բնութագրերից:

Դասակարգման և հետագա չափում. Բիզնես մոդել

Բիզնես մոդելը այն եղանակն է, որն օգտագործելով Ընկերությունը կառավարում է ակտիվները՝ դրամական հոսքեր ստանալու համար, արդյոք ընկերության նպատակն է (i) ակտիվներից միայն պայմանագրային դրամական հոսքերի ստացումը («ակտիվների պահումը պայմանագրային դրամական հոսքերի ստացման համար»), կամ (ii) պայմանագրային դրամական հոսքերի և ակտիվների վաճառքից առաջացող դրամական հոսքերի ստացումը («ակտիվների պահումը պայմանագրային դրամական հոսքերի և վաճառքի համար»), կամ, եթե կիրառելի չէ ոչ (i) կետը և ոչ էլ (ii) կետը, ֆինանսական ակտիվները դասակարգվում են որպես «այլ» բիզնես մոդելների մաս և չափվում են իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով:

Դասակարգում և հետագա չափում, դրամական հոսքերի հատկանիշներ

Եթե բիզնես մոդելը նախատեսվում է ակտիվների պահում պայմանագրային դրամական հոսքերի ստացման կամ պայմանագրային դրամական հոսքերի ստացման և վաճառքի համար, Ընկերությունը գնահատում է, թե արդյոք դրամական հոսքերը ներկայացնում են միայն մայր գումարի և չնարված մայր գումարի վրա հաշվարկված տոկոսների վճարումները:

Վերադասակարգում

Ֆինանսական ակտիվները վերադասակարգվում են միայն այն դեպքում, երբ ամբողջությամբ փոփոխվում է այդ պորտֆելի կառավարման բիզնես մոդելը: Վերադասակարգումը իրականացվում է առաջընթաց բիզնես մոդելի փոփոխությունից հետո առաջին հաշվետու ժամանակաշրջանի սկզբից:

Արժեզրկում-ակնկալող պարտքային կորուստների գնահատված պահուստը

Ակնկալվող կորուստների պահուստի չափումն արտացոլում է՝

ա) անկողմնակալ և հավանականությամբ կշռված գումար, որը որոշվում է՝ գնահատելով հնարավոր արդյունքների տիրույթը,

բ) փողի ժամանակային արժեքը, և

գ) անցյալ դեպքերի, ընթացիկ պայմանների և ապագա տնտեսական պայմանների կանխատեսումների վերաբերյալ ողջամիտ և հիմնավորվող տեղեկությունը, որը հասանելի է հաշվետու ամսաթվի դրությամբ՝ առանց անհարկի ծախսումների կամ ջանքերի:

Շահույթի կամ վնասում, որպես արժեզրկումից օգուտ կամ կորուստ, ճանաչում է ակնկալվող պարտքային կորուստների (կամ դրանց հակադարձումների) այն գումարը, որն անհրաժեշտ է, որպեսզի հաշվետու ամսաթվի դրությամբ կորուստի պահուստը ճշտգրվի՝ մինչև այն գումարը, որը պահանջվում է ճանաչել:

Ամորտիզացված արժեքով չափվող պարտքային գործիքները ներկայացվում են ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում՝ հանած ակնկալվող պարտքային կորուստների գնահատված պահուստը:

Դուրս գրում

Ֆինանսական ակտիվները ամբողջությամբ կամ մասնակիորեն դուրս են գրվում, երբ ընկերությունը սպառել է դրանց հավաքագրելու բոլոր գործնական հնարավորությունները և եզրահանգել է, որ այդպիսի ակտիվների փոխհատուցման հետ կապված ակնկալիքներն անհիմն են: Դուրս գրումն իրենից ներկայացնում է ապաճանաչում:

Ընկերությունը կարող է դուրս գրել ֆինանսական ակտիվները, չնայած այդ գումարների վերականգնման (ստացման) համար կիրառվում են հարկադրման միջոցներ, բայց ողջամիտ ակնկալիքներ չկան:

Ապաճանաչում

Ընկերությունը ապաճանաչում է ֆինանսական ակտիվը, երբ (ա) ակտիվը մարվել է կամ ֆինանսական ակտիվից առաջացող դրամական հոսքերի նկատմամբ պայմանագրային իրավունքները կորցրել են իրենց ուժը կամ (բ) Ընկերությունը փոխանցել է ֆինանսական ակտիվից դրամական հոսքերի նկատմամբ իրավունքները կամ կնքել է ակտիվների փոխանցման պայմանագիր, միաժամանակ (i) փոխանցելով ակտիվի սեփականության հետ կապված բոլոր էական ռիսկերն ու պարզևատրումները կամ (ii) չփոխանցելով և նաև չպահպանելով ակտիվի սեփականության հետ կապված բոլոր էական ռիսկերն ու հատույցները, սակայն չպահպանելով նաև ակտիվի նկատմամբ վերահսկողությունը: Վերահսկողությունը համարվում է պահպանված, եթե մյուս կողմը գործնականում չի կարող ակտիվն ամբողջությամբ վաճառել չփոխկապակցված երրորդ կողմի՝ առանց վաճառքի վրա լրացուցիչ սահմանափակումներ դնելու անհրաժեշտության:

Ապաճանաչումից առաջացող օգուտը կամ կորուստը ճանաչվում է շահույթում կամ վնասում Առևտրային դեբիտորական պարտքերը

Առևտրային դեբիտորական պարտքերը ամորտիզացված արժեքով չափվող ֆինանսական ակտիվներն են:

Դեբիտորական պարտքերը չափվում են գործարքի գնով, բացառությամբ այն դեպքերի, երբ դեբիտորական պարտքը չի պարունակում ֆինանսավորման նշանակալից բաղադրիչ:

Այս դեպքում դեբիտորական պարտքը չափվում է զեղչված արժեքով:

Տրված փոխառությունները

Տրված փոխառությունները սկզբնական ճանաչումից հետո չափվում են ամորտիզացիոն արժեքով, կիրառելով արդյունքային տոկոսադրույքի մեթոդը:

Սկզբնական ճանաչման պահին անտոկոս և ցածր տոկոսադրությամբ տրված ժամկետային փոխառության զեղչումից (իրական արժեքով չափումից) առաջացած զուտ արդյունքը (վնասը) ճանաչվում է շահույթում կամ վնասում:

Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքները

Դրամական միջոցները դրամարկղում միջոցներն են և ցպահանջ ավանդները: Դրամական միջոցների համարժեքները պահվում են կարճաժամկետ դրամական պարտավորությունները բավարարելու նպատակով, այլ ոչ թե ներդրման կամ այլ նպատակներով:

Բաժնային գործիքներ

Որպեսզի ներդրումները որակավորվեն որպես դրամական միջոցների համարժեքներ, դրանք պետք է լինեն ազատ փոխարկելի՝ նախապես հայտնի դրամական գումարներով, և դրանց արժեքի փոփոխման ռիսկը պետք է լինի ոչ նշանակալի: Հետևաբար ներդրումները սովորաբար դասվում են դրամական միջոցների համարժեքների շարքին միայն այն դեպքում, եթե դրանք ունեն մարման կարճ ժամկետ, օրինակ ձեռքբերման օրվանից երեք ամիս, կամ ավելի քիչ:

Բանկային օվերդրաֆտները, որոնք ենթակա են ցպահանջ մարման, կազմում են ընկերության դրամական միջոցների կառավարման բաղկացուցիչ մասը, և որպես բաղադրիչ, դրամական հոսքերի մասին հաշվետվություններում ներառում են դրամական միջոցներում և դրամական միջոցների համարժեքներում, իսկ ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում՝ պարտավորություններում:

Որպես պարտավորություն կամ սեփական կապիտալ դասակարգումը ընկերության կողմից թողարկված պարտքային և բաժնային գործիքները դասակարգվում են կամ որպես ֆինանսական պարտավորություններ, կամ էլ որպես սեփական կապիտալ՝ պայմանագրային համաձայնության բովանդակությանը և ֆինանսական պարտավորության ու բաժնային գործիքի սահմանումներին համապատասխան:

Ընկերության կողմից թողարկված բաժնային գործիքները ճանաչվում են ստացված մուտքերի հիման վրա՝ հանած թողարկմանը ուղղակիորեն վերագրելի ծախսումները:

Ֆինանսական պարտավորություններ

Դասակարգում և չափում

Ֆինանսական պարտավորությունները դասակարգվում են որպես ամորտիզացված արժեքով չափվող, և իրական արժեքով չափվող՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով:

Առևտրական կրեդիտորական պարտքերը, ստացված վակերը և փոխառությունները ամորտիզացված արժեքով չափվող ֆինանսական պարտավորություններ են:

Առևտրական կրեդիտորական պարտքեր

Սկզբնական ճանաչման պահին առևտրական կրեդիտորական պարտքը չափվում է սկզբնական արժեքով, բացառությամբ այն դեպքի, երբ կրեդիտորական պարտքը չի պարունակում ֆինանսավորման նշանակալի բաղադրիչ: Այս դեպքում կրեդիտորական պարտքը չափվում է զեղչված արժեքով:

Ստացված վարկեր և փոխառություններ

Ստացված վարկը և փոխառությունը սկզբնապես չափվում է իրական արժեքով՝ գումարած գործարքի հետ կապված այն ծախսումները, որոնք ուղղակիորեն վերագրելի են ֆինանսական պարտավորության ձեռքբերմանը:

Անտոկոս և ցածր տոկոսով ցյախանջ վարկերի և փոխառությունների իրական արժեք է համարվում՝ դրանց անվանական արժեքը, քանի որ դրանք ենթակա են մարման ցանկացած պահի հնարավորության առկայության դեպքում և ակնկալվում է մարել շատ կարճ ժամանակահատվածում: Այդ դեպքում փոխառությունների և վարկերի զեղչման ազդեցությունը աննշան է և զեղչում չի կատարվում:

Սկզբնական չափումից հետո ստացված վարկերը և փոխառություններն չափվում են ամորտիզացված արժեքով՝ կիրառելով արդյունքային տոկոսադրույքի մեթոդը:

Հաշվանցում

Ֆինանսական ակտիվը և ֆինանսական պարտավորությունը հաշվանցվում են, և ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում ներկայացվում են զուտ գումարով այն դեպքում, երբ Ընկերությունը՝

ա) տվյալ պահին ունի ճանաչված գումարները հաշվանցելու իրավաբանորեն ամրագրված իրավունք, և

բ) մտադիր է կամ հաշվարկը (մարումը) իրականացնել զուտ հիմունքով, կամ իրացնել ակտիվը և մարել պարտավորությունը միաժամանակ:

4. Բացահայտումներ Էական հոողվածների վերաբերյալ

4.1 Հիմնական միջոցներ

սսս դրամ

	Մեքենաներ և սարքավորումներ	Տրանսպորտային միջոցներ	Կրտսերատնտեսական գույք	Այլ հիմնական միջոցներ	Շահագործման համար ոչ մատչելի ՀԱ-ներ	Ընդամենը
Սկզբնական արժեք						
Առ 31 դեկտեմբերի 2022թ.	385,286	138,984	79,486	191,539	173,356	968,651
Ավելացումներ այդ թվում	74,932		8,104	16,771		99,807
Վերազնահատումից						0
Նվազեցումներ	220		629			849
Առ 31 դեկտեմբերի 2023թ.	459,998	138,984	86,961	208,310	173,356	1,067,609
Ավելացումներ այդ թվում	19,305	74,261	7,592	460		101,618
Վերազնահատումից						0
Նվազեցումներ						0
Առ 31 դեկտեմբերի 2024	479,303	213,245	94,553	208,770	173,356	1,169,227
Կուտակված մաշվածություն						
Առ 31 դեկտեմբերի 2022թ.	159,239	78,693	49,371	34,641		321,944
Տարվա մաշվածությունը այդ թվում	26,468	12,593	10,304	11,461		60,826
Վերազնահատումից						0
Նվազեցումներ	4		230			234
Առ 31 դեկտեմբերի 2023	185,703	91,286	59,445	46,102		382,536
Տարվա մաշվածությունը այդ թվում	30,239	16,434	10,494	12,147		69,314
Վերազնահատումից						0
Նվազեցումներ						0
Առ 31 դեկտեմբերի 2024թ.	215,942	107,720	69,939	58,249		451,850
Չուտ հաշվեկշռային արժեք						
Առ 31 դեկտեմբերի 2023թ.	274,295	47,698	27,516	162,208	173,356	685,073
Առ 31 դեկտեմբերի 2024թ.	263,361	105,525	24,614	150,521	173,356	717,377

Լրիվ մաշված հիմնական միջոցների սկզբնական արժեքը կազմում է 31.12.2024թ-ի դրությամբ 195455 հազ.դրամ 2024 թ դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ գրավադրված հիմնական միջոցներ չկան:

Հիմնական միջոցների մաշվածության գծով ծախսերը բաշխվել են

	2023	2024
Վաճառքի ինքնարժեք		
Իրացման ծախսեր	60,826	69,314
Վարչական ծախսեր		
Գործառնական այլ ծախսեր		
Պաշարների ինքնարժեքում ներառված		
Օգտագործման համար ոչ մատչելի հիմնական միջոցներ		
Ընդամենը	60,826	69,314

4.2 Ֆինանսական վարձակալությամբ ստացված հիմնական միջոցներ

Սկզբնական արժեք	
Առ 31 դեկտեմբեր 2022թ.	273,917
Ավելացումներ այդ թվում	38,080
Նվազեցումներ	0
Առ 31 դեկտեմբերի 2023թ.	311,997
Ավելացումներ այդ թվում	0
Նվազեցումներ	
Առ 31 դեկտեմբերի 2024թ.	311,997
Կուտակված մաշվածություն	
Առ 31 դեկտեմբեր 2022թ.	31,478
Տարվա մաշվածությունը այդ թվում	35,575
Նվազեցումներ	0
Առ 31 դեկտեմբերի 2023թ.	67,053
Տարվա մաշվածությունը այդ թվում	39,000
Նվազեցումներ	
Առ 31 դեկտեմբերի 2024թ.	106,053
Չուտ հաշվեկշռային արժեք	
Առ 31 դեկտեմբերի 2023թ.	244,944
Առ 31 դեկտեմբերի 2024թ.	205,944

4.3 Ոչ կյուրթական ակտիվներ

000 դրամ

	Ֆիրմային անուններ	Համակարգչային ծրագրեր	Արտոնագրեր	Այլ ոչ կյուրթական ակտիվներ	Ընդամենը
Սկզբնական արժեք					
Առ 31 դեկտեմբերի 2022թ.	0	0	0	0	0
Ավելացումներ այդ թվում		0			0
<i>Վերազնահատումից</i>					0
Նվազեցումներ		0			0
Առ 31 դեկտեմբերի 2023թ.	0	0	0	0	0
Ավելացումներ այդ թվում		166		1554	1720
<i>Վերազնահատումից</i>					0
Նվազեցումներ		166		1554	1720
Առ 31 դեկտեմբերի 2024թ.	0	0	0	0	0
Կուտակված մաշվածություն					
Առ 31 դեկտեմբերի 2022թ.	0	0	0	0	0
Տարվա մաշվածությունը այդ թվում		510			510
<i>Վերազնահատումից</i>					0
Նվազեցումներ		510			510
Առ 31 դեկտեմբերի 2023թ.	0	0	0	0	0
Տարվա մաշվածությունը այդ թվում		166		1554	1720
<i>Վերազնահատումից</i>					0
Նվազեցումներ		166		1554	1720
Առ 31 դեկտեմբերի 2024թ.	0	0	0	0	0
<i>Զուտ հաշվեկշռային արժեք</i>					
Առ 31 դեկտեմբերի 2023թ.	0	0	0	0	0
Առ 31 դեկտեմբերի 2024թ.	0	0	0	0	0

Լրիվ մաշվածք ոչ կյուրթական ակտիվներ 31.12.2024թ-ի դրությամբ չունի, և 2024 թ դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ գրավադրված ոչ կյուրթական ակտիվների չկան:

4.4 Պաշարներ

	31.12.2024թ.	31.12.2023թ.
Հումք և նյութեր	85384	69081
Կենսաբանական ակտիվներ		
Անավարտ արտադրանք		
Պատրաստի արտադրանք		
Ապրանք	1652095	1281736
Ընդամենը	1737479	1350817

2024թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Ընկերությունը չունի գրավադրված պաշարներ:

	2024	2023
Տարվա ընթացքում ծախս ճանաչված պաշարների արժեքը կազմում է	3686704	4068474

4.5 Առևտրային և այլ դեբիտորական պարտքեր

000 դրամ

	31.12.24թ.	31.12.23թ.
Առևտրային և այլ դեբիտորական պարտքեր, այդ թվում	1,651,024	1,324,361
1. Տրված կանխավճարներ	594,954	344,354
2. Առևտրային դեբիտորական պարտքեր վաճառքների գծով	982,876	975,128
3. Առևտրային դեբիտորական պարտքեր մատուցված ծառայությունների գծով		
4. Առևտրային դեբիտորական պարտքեր ասոցացված կազմակերպությունների գծով		
5. Կարճաժամկետ դեբիտորական պարտքեր բյուջեի գծով, այդ թվում	71,237	3,137
• Շահութահարկ		
• ԱԱՀ	67,694	
• Եկամտահարկ		
• Գույքահարկ		
• Հողի հարկ		
• Այլ պարտադիր վճար	3,543	3,137
6. Այլ դեբիտորական պարտքեր	1,957	1,742

Առևտրային դեբիտորական պարտքերը կարճաժամկետ են

չեն պարունակում ֆինանսավորման նշանակալի բաղադրիչ և չափվում են գործարքի գնով:

Առևտրային դեբիտորական պարտքերը 31.12.2024թ-ի դրությամբ արժեզրկման պահուստ չի ստեղծվել, քանի-որ պայմանագրային կողմ հանդիսացող գործընկերները ժամանակին մարում են իրենց

պարտքերը և ղեկավարության համոզմամբ, ընկերությունը չի կարող ունենալ ֆինանսական կորուստներ:

4.6 Դրամական միջոցների փոխադրվածքներ

000 դրամ

	31.12.24թ.	31.12.23թ.
Դրամարկը	28582	115858
Բանկային հաշիվներ	102144	110943
Ընդամենը	130726	226801

Դրամական միջոցները պահվում են ՀՀ վստահելի առևտրային բանկերում:

4.7. Սեփական կապիտալ

4.7.1 Կանոնադրական (բաժնետիրական) կապիտալի զուտ գումարը

4.7.1.1 Հայտարարված և վճարված կանոնադրական կապիտալը կազմում է 9050.0 հազար դրամ:

4.7.2 Շահաբաժիններ չկան:

4.7.3 Էմիսիոն եկամուտ չկա:

4.7.4 Պահուստային կապիտալ չկա:

4.8 ֆինանսական վարձակալության գծով վճարվելիք գումարներ

	31.12.2024թ.		31.12.23թ.	
	Հաշվեկշռային արժեք	Հարկային բազա	Հաշվեկշռային արժեք	Հարկային բազա
Մնացորդը տարեսկզբին	194,955	194,955	192,732	192,732
Ստացվել է տարվա ընթացքում	0	0	45,695	45,695
Մարվել է տարվա ընթացքում	42,087	42,087	43,432	43,432
Մնացորդը տարեվերջին	152,868	152,868	194,995	194,995

4.9. Կարճաժամկետ վարկեր և փոխառություններ

4.9.1. Կարճաժամկետ վարկեր

000դրամ

	31.12.2024թ.		31.12.23թ.	
	Հաշվեկշռային արժեք	Հարկային բազա	Հաշվեկշռային արժեք	Հարկային բազա
Մնացորդը տարեսկզբին	284,691	284,691	31,409	31,409
Ստացվել է տարվա ընթացքում	1,151,833	1,151,833	3,500,891	3,500,891
Մարվել է տարվա ընթացքում	1,207,509	1,207,509	3,247,609	3,247,609
Մնացորդը տարեվերջին	229,015	229,015	284,691	284,691

4.9.2. Կարճաժամկետ փոխառություններ

000դրամ

	31.12.2024թ.		31.12.23թ.	
	Հաշվեկշռային արժեք	Հարկային բազա	Հաշվեկշռային արժեք	Հարկային բազա
Մնացորդը տարեսկզբին	1,046,528	1,046,528	948,144	948,144
Ստացվել է տարվա ընթացքում	332,328	332,328	171,196	171,196
Մարվել է տարվա ընթացքում	56,844	56,844	72,812	72,812
Մնացորդը տարեվերջին	1,322,012	1,322,012	1,046,528	1,046,528

4.10 Առևտրային և այլ կրեդիտորական պարտքեր

000 դրամ

	31.12.24թ.	31.12.23թ.
<i>Առևտրային և այլ կրեդիտորական պարտքեր, այդ թվում</i>	247,559	234,925
1. Ստացված կանխավճարներ	88,092	96,968
2. Կրեդիտորական պարտքեր գնումների գծով	90,533	56,439
3. Կրեդիտորական պարտքեր ստացված ծառայությունների գծով	40,768	28,386
4. Կրեդիտորական պարտքեր այլ կապակցված կազմակերպությունների գծով		
5. Կարճաժամկետ կրեդիտորական պարտքեր բյուջեի գծով, այդ թվում	24,405	44,412
• ԱԱՀ	23,751	23,885
• Եկամտահարկ		19,970
• Ակցիզային հարկ		
• Գույքահարկ		
• Հողի հարկ		
• Այլ պարտադիր վճար	654	557
6. Կրեդիտորական պարտքեր աշխատավարձի գծով	869	104
7. Կրեդիտորական պարտքեր պարտադիր սոց.ապ.գծով	2,892	2,446
8. Այլ կրեդիտորական պարտքեր		6,170

Առևտրային կրեդիտորական պարտքերը կարճաժամկետ են

չեն պարունակում ֆինանսավորման նշանակալի բաղադրիչ և չափվում են գործարքի գնով:

Ընկերությունը ունի ֆինանսական ռիսկի կառավարման քաղաքականություններ,

որոնք ապահովում են բոլոր պարտավորությունների ժամանակին կատարումը:

4.11. Պահուստ

000 դրամ

	31.12.24թ.	31.12.23թ.
<i>Պահուստ արձակուրդային վճարման գծով</i>	13911	13911
Ընդամենը	13911	13911

4.12. Հասույթ

	հազար դրամ	
	31.12.24թ.	31.12.23թ.
Արտադրանքի իրացում		
Ապրանքի իրացում	5,063,091	5,375,621
Ծառայությունների մատուցում	27,264	19,716
Ընդամենը	5,090,355	5,395,337

4.13. Վաճառքի ինքնարժեք

	հազար դրամ	
	31.12.24թ.	31.12.23թ.
Փոխհատուցումներ աշխատակիցներին		
Մաշվածության ծախս		
Նյութական ծախսեր	3,502,036	3,918,013
Այլ ծախսեր		
Ընդամենը	3,502,036	3,918,013

4.14. Այլ եկամուտներ

	հազար դրամ	
	31.12.24թ.	31.12.23թ.
Հիմնական միջոցների օտարումներից օգուտ		
Անհատույց ստացված ակտիվներից եկամուտ		
Ակտիվներին վերաբերող շնորհներից եկամուտ		
Նյութական վնասի փոխհատուցումից եկամուտ	1168	
Փոխառությունների վերաչափումից օգուտ		
Պարտավորության ներումից եկամուտ		
Հաշվետու տարվա հարկային տույժերի և տուգանքների ներումից եկամուտ		
Ֆինանսական ներդրումից եկամուտներ		
Դեբիտորական պարտքերի պահուստի հակադարձումից		
Այլ պաշարների օտարումից եկամուտ		
Հիմնական միջոցների վերագնահատումից օգուտ		
Գործառնական վարձակալությունից եկամուտ		
Տոկոսային եկամուտ		
Կրեդիտորական պարտքերի դուրսգրում		
Այլ եկամուտներ	3233	12300
Ընդամենը	4401	12300

4.15. Վարչական ֆ այլ ծախսեր

000դրամ

	31.12.24թ.	31.12.21թ.
1. Վարչական ծախսեր, այդ թվում	545,866	457,525
Փոխհատուցումներ աշխատակիցներին	425,404	330,731
Հիմնական միջոցների մաշվածության, նորոգման և սպասարկման գծով ծախսեր	1,918	12,056
Գործուղման , ներկայացուցչական և վերապատրաստման ծախսեր	31,849	28,656
Փոստի և հեռահաղորդակցության ծախսեր	8,147	8,823
Գրասենյակային և կոմունալ ծախսեր	32,702	34,248
Աուդիտորական և խորհրդատվակա ծախսեր	849	881
Բանկային, ապահովագրության, պահպանության և տրանսպորտային ծախսեր	38,009	38,920
Զվոճահատուցվող ծախսեր հարկերից և տուրքերից	624	293
Վարչական այլ ծախսեր	6,364	2,917
2. Իրացման ծախսեր	430,737	428,049
Փոխհատուցումներ աշխատակիցներին		
Պահեստում գտնվող արտադրանքի, ապրանքների փաթեթավորման, տեսակավորման և պահպանման Բանկային ծառայությունների ծախսեր, ապահովագրության ծախսեր		28,291
Տրանսպորտային և բեռնափոխադրման ծախսեր	65,197	89,591
Հիմնական միջոցների մաշվածության, նորոգման և սպասարկման գծով ծախսեր	124,596	111,070
Գրասենյակային և կոմունալ ծախսեր		
Զվոճահատուցվող հարկերից ծախսեր		
Մարկետինգի և գովազդի ծախսեր	32,783	27,245
Փոստի և հեռահաղորդակցության ծախսեր		
Այլ իրացման ծախսեր	208,161	171,852
3. Գործառնական այլ ծախսեր	46,753	29,947
Կասկածելի դեբիտորական պարտքերի պահուստի ստեղծման ծախսեր		
Հիմնական միջոցների մաշվածության, նորոգման և սպասարկման գծով ծախսեր		
Այլ պաշարների վաճառքից օգուտներ		
Անհուսալի դեբիտորական պարտքի դուրս գրում		265
Պաշարների արժեքի փոփոխություններից ծախսեր	428	
Վարձակալության ծախսեր		
Երաշխիքային սպասարկման և վերանորոգման գծով ծախսեր		
Ծախսեր տույժերից, տուգանքներից, դատական ծախսեր		293
Արժեքների պակասորդներ և փչացումից կորուստներ, խտանված ապրանքի հետ կապված ծախսեր	26,675	16,962
Գործառնական այլ ծախսեր	19,650	12,427
4. Այլ ոչ գործառնական ծախսեր	15,834	458
Անհատույց տրված ակտիվների գծով ծախսեր		42
Հիմնական միջոցների օտարումից վնաս		416
Փոխարժեքային տարբերությունից վնաս	15,834	
Այլ ծախսեր		
Ընդամենը		
Ընդամենը	1,039,190	915,979

4.16. Շահութահարկ

4.16.1 Շահութահարկի գծով ծախս (փոխատուցում)

Ընթացիկ հարկի գծով	2024թ- Հազ.դրամ	2023թ- Հազ.դրամ
Հետաձգված հարկի գծով (ծիր 4.18.3)	103429	102846
Ընդամենը	-845	-120
	102,584	102,726

4.16.2 Հետաձգված հարկայինավերականգնում (պարտավորություն)

Տարեկան մնացորդ	2024թ- Հազ.դրամ	2023թ- Հազ.դրամ
Տարվա ծախս	2,504	2,504
Այլ համապատասխան արդյունքում ճանաչված	845	120
Մարմնավորված մնացորդ	3,349	2,624

4.16.3 Հետաձգված հարկային ակտիվ (պարտավորություն) շարժ տարվա ընթացքում

	2024	Սկզբնական մնացորդ	ճանաչված շահություն/վատում	Այլ համապատասխան ֆինանսական արդյունքներ	Վերջնական մնացորդ
Փոխադրվածների գծով	0				0
Արձանագրության պատճառով գծով	2,504				2,504
Ընդամենը	2,504			0	2,504

	2023	Սկզբնական մնացորդ	ճանաչված շահություն/վատում	Այլ համապատասխան ֆինանսական արդյունքներ	Վերջնական մնացորդ
Փոխադրվածների գծով	0				0
Արձանագրության պատճառով գծով	2,504			120	2,624
Ընդամենը	2,504			120	2,624

4.16.4 Արդյունավետ հարկային դրույքի համադրում

Հաշվետու տարվա համար Հայաստանի Հանրապետության «Շահութահարկի մասին» օրենքի համաձայն շահութահարկի դրույքաչափը սահմանված է 18% (2022-18%): Տարվա փաստացի հարկային ծախսերի և Հայաստանում շահութահարկի սահմանված դրույքի (18%) միջև տարբերության մանրամասնները ներկայացված են ստորև.

	2024թ- Հազ.դրամ	%	2023թ- Հազ.դրամ	%
Շահույթ (վնաս) մինչև հարկումը ըստ հ-ՀՄՄ-ների	553,530		573,645	
Շահութահարկի գծով ծախս	99,635	18%	103,256	18%
Այլ չվճարված ծախսերի (չհարկվող եկամուտների հարկային) հետևանք	2948,60	1%	-530	-0.1%
Շահութահարկի գծով ծախս (փոխատուցում) և հարկի արդյունավետ դրույքը	102,584	19%	102,726	17.9%

4.17. Ֆինանսական ծախսեր

000դրամ

	31.12.24թ.	31.12.23թ.
Ստացված վարկերի հետ կապված հաշվեգրված տոկոսներ		
Ստացված փոխառությունների հետ կապված հաշվեգրված տոկոսներ		
Ընդամենը	0	0

7. Ֆինանսական ռիսկի գործոններ

7.1 Պարտքային ռիսկ

Պարտքային ռիսկն առաջանում է այն դեպքում, երբ պայմանագրային գործընկերը չի կատարում իր պարտավորությունները, որի հետևանքով Շնկերությունը ֆինանսական կորուստներ կարող է կրել: Շնկերությունը առևտրային դեբիտորական պարտքերի դիմաց երաշխիքներ չի պահանջում:

7.2 Իրացվելիության ռիսկ

Իրացվելիության ռիսկը վերաբերում է Շնկերության կողմից իր պարտավորությունները ժամանակին մարելուն և անմիջականորեն կապված է Շնկերության դրամական միջոցների հավաքագրման հետ, ինչը նկարագրված է վերը նշված պարտքային ռիսկերում:

8. Իրական արժեքի չափում

Իրական արժեքով չչափվող ֆինանսական ակտիվներն և պարտավորությունները՝ դրամական միջոցների, առևտրային դեբիտորական և կրեդիտորական պարտքերի, վարկերը և փոխառությունները հաշվեկշռային արժեքը հավասարվում է իրական արժեքին դրանց կարճաժամկետ լինելու պատճառով զեղչման աստիճանը աննշան է :

9. Պայմանականություններ

9.1 Գործարար միջավայր

Հայաստանում իրականացվող քաղաքական և տնտեսական փոփոխությունները շարունակական Բացի դրանից, տնտեսական պայմանները շարունակվում են սահմանափակել գործառնությունների Շնկերության վրա այս գործոնների հնարավոր հետևանքները կարող են ներառել բնակչությունից

5. Ֆինանսական գործիքներ

5.1 Հաշվապահական հաշվառման քաղաքականություններ

Ֆինանսական ակտիվի և ֆինանսական պարտավորության յուրաքանչյուր դասի համար կիրառված հաշվապահական հաշվառման քաղաքականությունը և ընդունված մեթոդների մանրամասները, ինչպես նաև եկամտի և ծախսերի ճանաչման չափանիշներն ու հիմքերը ներկայացված են ծանոթագրություն 3.15-ում:

5.2 Հաշվապահական հաշվառման քաղաքականություններ

Ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում ներկայացված մնացորդները վերաբերում են ակտիվների և պարտավորությունների հետևյալ կատեգորիաներին.

Ֆինանսական ակտիվներ

	000դրամ	
	31.12.24թ.	31.12.23թ.
Փոխառություններ	0	0
Առևտրային և այլ դեբիտորական պարտքեր	985,969	976,870
Մնացորդը դրամարկղում և բանկում	130726	226801
Այլ ֆինանսական ակտիվներ		
Ընդամենը	1,116,695	1,203,671

Ֆինանսական պարտավորություններ

	000դրամ	
	31.12.24թ.	31.12.23թ.
Վարկեր և փոխառություններ	1,551,027	1,331,219
Առևտրային և այլ կրեդիտորական պարտքեր	135,062	93,545
Այլ ֆինանսական պարտավորություններ		
Ընդամենը	1,686,089	1,424,764

Տես՝ ծանոթագրություն 3.15-ը՝ յուրաքանչյուր ֆինանսական գործիքի կատեգորիայի գծով հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության նկարագրության համար:

6. Ֆինանսական ռիսկի կառավարման ուղղություններ

Ընկերությունն իր բնականոն գործունեության ընթացքում ենթարկվում է պարտքային և իրացվելիության ռիսկերի:

Հետևաբար, Ընկերության ֆինանսական հաշվետվությունները չեն ներառում ճշգրտումների ազդեցությունը, եթե այդպիսիք կան, որոնք կարող էին անհրաժեշտ համարվել, եթե ներկա համաշխարհային ճգնաժամի ազդեցությունը Հայաստանում նկատելի և արժանահավատորեն գնահատելի լիներ:

10. Ապահովագրություն

Հայաստանում ապահովագրական համակարգը զարգացման փուլում է, և

11. Հարկեր

Հայաստանի Հանրապետության հարկային համակարգը համեմատաբար նոր է՝ հաճախակի փոփոխվող օրենսդրությամբ, որը հաճախ մեկնաբանություններ է պահանջում: Հաճախ տարբեր հարկային և իրավասու մարմիններ տարբեր մեկնաբանություններ ունեն: Հարկերը հարկային մարմինների կողմից ենթակա է են վերանայման և ուսումնասիրության: Հարկային մարմիններն օրենքով լիազորված են առաջադրել տուգանքներ և տույժեր:

Վերոնշյալ հանգամանքները Հայաստանում կարող են առաջացնել ավելի մեծ հարկային ռիսկեր, քան այլ երկրներում: Ղեկավարությունը համոզված է, որ հարկային պարտավորությունների գծով կատարել է համապատասխան հատկացումներ՝ հարկային օրենսդրության իրենց մեկնաբանության հիման վրա: Այնուամենայնիվ, հարկային մարմինների մեկնաբանությունները կարող են տարբերվել, և դրանց ազդեցությունը կարող է զգալի լինել:

12. Իրավական պարտավորություններ

Առ 31 դեկտեմբերի 2023թ-ի դրությամբ, ինչպես նաև մինչև այս ֆինանսական հաշվետվության հաստատման ժամանակարգերը ընկերությունը ներգրված չէ այնպիսի դատական վարույթներում, որոնք կարող են էական ազդեցություն ունենալ ընկերության հիմնական հարաբերություններին:

13. Հաշվետու ժամանակաշրջանից հետո տեղի ունեցած դեպքերը

Ի լրումն Ռուսաստանում և տարածաշրջանում քաղաքական և տնտեսական զարգացումների, ղեկավարությունը հետևում է տնտեսական և քաղաքական իրավիճակների ընթացիկ փոփոխություններին, ձեռնարկում է միջոցներ, որոնք անհրաժեշտ են Ընկերության գործունեության կայունությունը և զարգացումը ապահովելու համար: Թեև այս զարգացումների արդյունքը դժվար է կանխատեսել ղեկավարությունը համոզված է, որ Ընկերության գործառնությունները նշանակալի բացասական ազդեցություն չեն ունենա:

Ֆինանսական Հաշվետվությունները հաստատվել են՝ 26.06.2025թ.

Տնօրեն

Գլխ. Հաշվապահ